

Sytuacje trudne w pracy lekarza - jak sobie radzić

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2025/2026
Wydział	Lekarski
Kierunek studiów	Lekarski
Dyscyplina wiodąca	Nauki medyczne
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	Jednolite magisterskie
Forma studiów	Stacjonarne i niestacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Fakultatywny
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	Studium Psychologii Zdrowia ul. Litewska 14/16, pok. 103, I piętro zpkm@wum.edu.pl Tel. 22 116 92 11
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	SPZ dr hab. Dorota Włodarczyk dorota.wlodarczyk@wum.edu.pl
Koordynator przedmiotu	mgr Jakub Związek jakub.zwiazek@wum.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus)	mgr Jakub Związek jakub.zwiazek@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	mgr Jakub Związek

2. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Rok i semestr studiów	III i IV rok, 1. semestr	Liczba punktów ECTS	2.00
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			
wykład (W)			
seminarium (S)		30	1.2
ćwiczenia (C)			
e-learning (e-L)			
zajęcia praktyczne (ZP)			
praktyka zawodowa (PZ)			
Samodzielna praca studenta			
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń		20	0.8

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	Nabywanie wiedzy z zakresu podstawowych mechanizmów psychologicznych oraz narzędzi komunikacyjnych niezbędnych do pracy z pacjentami, w tym w sytuacjach trudnych.
C2	Nabywanie umiejętności budowania prawidłowego kontaktu, relacji i komunikacji z pacjentami oraz radzenia sobie w sytuacjach trudnych.
C3	Kształtowanie biopsychospołecznego podejścia do pacjenta.
C4	Rozwój wiedzy w zakresie wsparcia psychologicznego, psychoterapeutycznego i psychiatrycznego, z którego mogą skorzystać pacjenci i ich rodziny.
C5	Kształtowanie postawy przyszłego lekarza w stosunku do pacjenta opartej na szacunku, prawie do autonomii, zaufaniu i empatii.

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)
Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	

Załącznik nr 4A do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do Zarządzenia nr .../2024 Rektora WUM z dnia2024 r.)

D.W1.	społeczny wymiar zdrowia i choroby, wpływ środowiska społecznego (rodziny, sieci relacji społecznych) i nierówności społecznych oraz społeczno-kulturowych różnic na stan zdrowia, a także rolę stresu społecznego w zachowaniach zdrowotnych i autodestrukcyjnych
D.W2.	społeczne czynniki wpływające na zachowania w zdrowiu i w chorobie, szczególnie w chorobie przewlekłej;
D.W3.	formy przemocy, modele wyjaśniające przemoc w rodzinie i przemoc w wybranych instytucjach, społeczne uwarunkowania różnych form przemocy oraz rolę lekarza w jej rozpoznawaniu;
D.W5.	zasady i metody komunikacji z pacjentem i jego rodziną, które służą budowaniu empatycznej, opartej na zaufaniu relacji;
D.W6.	znaczenie komunikacji werbalnej i niewerbalnej w procesie komunikowania się z pacjentem oraz pojęcie zaufania w interakcji z pacjentem;
D.W9.	podstawowe psychologiczne mechanizmy funkcjonowania człowieka w zdrowiu i w chorobie;
D.W10.	rolę rodziny pacjenta w procesie leczenia;
D.W11.	problematykę adaptacji pacjenta i jego rodziny do choroby jako sytuacji trudnej oraz do związanych z nią wydarzeń, w tym umierania i procesu żałoby rodziny;
D.W12.	rolę stresu w etiopatogenezie i przebiegu chorób oraz mechanizmy radzenia sobie ze stresem;
D.W15.	zasady motywowania pacjenta do prozdrowotnych zachowań i informowania o niepomyślnym rokowaniu;
D.W16.	główne pojęcia, teorie, zasady etyczne służące jako ogólne ramy właściwego interpretowania i analizowania zagadnień moralno-medycznych;

Umiejętności – Absolwent* potrafi:

D.U1.	uwzględniać w procesie postępowania terapeutycznego subiektywne potrzeby i oczekiwania pacjenta wynikające z uwarunkowań społeczno-kulturowych;
D.U2.	dostrzegać oznaki zachowań antyzdrowotnych i autodestrukcyjnych oraz właściwie na nie reagować;
D.U4.	budować atmosferę zaufania podczas całego procesu diagnostycznego i leczenia;
D.U5.	przeprowadzać rozmowę z pacjentem dorosłym, dzieckiem i rodziną z zastosowaniem techniki aktywnego słuchania i wyrażania empatii oraz rozmawiać z pacjentem o jego sytuacji życiowej;
D.U7.	angażować pacjenta w proces terapeutyczny;
D.U8.	przekazać pacjentowi i jego rodzinie informacje o niekorzystnym rokowaniu;
D.U9.	udzielać porad w kwestii przestrzegania zaleceń terapeutycznych i prozdrowotnego trybu życia;
D.U10.	identyfikować czynniki ryzyka wystąpienia przemocy, rozpoznawać przemoc i odpowiednio reagować;
D.U11.	stosować w podstawowym zakresie psychologiczne interwencje motywujące i wspierające;
D.U12.	przestrzegać wzorców etycznych w działaniach zawodowych;

*W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Numer efektu uczenia się	(pole nieobowiązkowe) Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
W1	Przykłady konkretnych sytuacji trudnych w pracy lekarza, oparte na praktyce pracy z pacjentami
W2	Mechanizmy psychologiczne oraz formy oddziaływania na pacjentów zachowujących się w konkretny sposób w sytuacjach kontaktu z lekarzem
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
U1	Wskazać sposoby reagowania w konkretnych sytuacjach pracy z pacjentami
U2	Rozpoznać rodzaje zachowań pacjentów w sytuacjach trudnych
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	
K1	nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych.
K2	kierowania się dobrem pacjenta.

6. ZAJĘCIA

Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Seminarium 1	Zajęcia wprowadzające. Psychologiczne mechanizmy funkcjonowania człowieka. Techniki komunikacyjne oraz protokoły przydatne do pracy w sytuacjach trudnych w pracy lekarza.	D.W1. D.W2. D.W3., D.W5. D.W6. D.W9. D.W10. D.W11. D.W12. D.W15. D.W16.
Seminarium 2	Sytuacje trudne w pracy lekarza; zajęcia praktyczne – sposoby oddziaływania, jak sobie radzić. Przykładowe sytuacje: - Praca z pacjentami agresywnymi - Praca z pacjentami doświadczającymi przemocy domowej - Przekazywanie niepomyślnej diagnozy - Zbieranie wywiadu z pacjentami, którzy nie przekazują ważnych informacji lub kłamią - Dialog motywacyjny, praca nad zmianami zachowań u pacjentów - Praca z pacjentami niestosującymi się do zaleceń lekarskich - Praca z pacjentami o innych przekonaniach, poglądach - Współpraca z rodzinami pacjentów - Stawianie granic pacjentom - Oddzielanie życia zawodowego od prywatnego - Studia przypadków z praktyki klinicznej - omówienie	D.W1. D.W2. D.W3., D.W5. D.W6. D.W9. D.W10. D.W11. D.W12. D.W15. D.W16. D.U1. D.U2. D.U4. D.U5. D.U7. D.U8. D.U9. D.U10. D.U11. D.U12.
Seminarium 3	Sytuacje trudne w pracy lekarza; zajęcia praktyczne – sposoby oddziaływania, jak sobie radzić. Przykładowe sytuacje: - Praca z pacjentami agresywnymi - Praca z pacjentami doświadczającymi przemocy domowej - Przekazywanie niepomyślnej diagnozy	D.W1. D.W2. D.W3., D.W5. D.W6. D.W9. D.W10. D.W11. D.W12. D.W15. D.W16. D.U1. D.U2. D.U4. D.U5. D.U7. D.U8. D.U9. D.U10. D.U11. D.U12.

	- Zbieranie wywiadu z pacjentami, którzy nie przekazują ważnych informacji lub kłamią - Dialog motywacyjny, praca nad zmianami zachowań u pacjentów - Praca z pacjentami niestosującymi się do zaleceń lekarskich - Praca z pacjentami o innych przekonaniach, poglądach - Współpraca z rodzinami pacjentów - Stawianie granic pacjentom - Oddzielanie życia zawodowego od prywatnego - Studia przypadków z praktyki klinicznej - omówienie	
	Podsumowanie zajęć.	

7. LITERATURA

Obowiązkowa

Chlabicz, S., & Marcinowicz, L. (red.). (2021). Jak skutecznie rozmawiać z pacjentem i jego rodziną. Warszawa: PZWL.

Makara-Studzińska, M. (2020). Komunikacja z pacjentem. Lublin: Wydawnictwo Czelej.

Stein, M., & Slavin, L. A. (1998). Field Guide to the Difficult Patient Interview. Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins.

Uzupełniająca

Supińska, E. (2024). Pierwsza pomoc psychologiczna. Jak wspierać osoby w kryzysie psychicznym? Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
D.W1. D.W2. D.W3., D.W5. D.W6. D.W9. D.W10. D.W11. D.W12. D.W15. D.W16. D.U1. D.U2. D.U4. D.U5. D.U7. D.U8. D.U9. D.U10. D.U11. D.U12.	Zaliczenie pisemne	Próg zaliczeniowy 60% poprawnych odpowiedzi

9. INFORMACJE DODATKOWE

Zajęcia są odbywają się w formie stacjonarnej, realizowane będą w formie zblokowanej w salach seminaryjnych Studium Psychologii Zdrowia ul. Litewska 14/16, 00-575 Warszawa.

Terminy zajęć:

17.10.25 r. 15:30 – 20:00

18.10 9:00 – 18:00

19.10 9:00 – 18:00

Zajęcia mają charakter praktyczny i mają na celu poszerzyć wiedzę oraz pozwolić nabyć umiejętności, które będą mogły być zastosowane w codziennej pracy lekarza.

Minimalna liczba osób na zajęciach – 20. Limit miejsc na zajęcia - 30.

Student ma prawo do nieobecności na 4h zajęć, które odrabia przez wykonanie pracy pisemnej na temat poruszany w trakcie opuszczonych zajęć.

Przy Studium Psychologii Zdrowia działa: Psychologiczne Studenckie Koło Naukowe PSYCHE; opiekun koła - dr Magdalena Łazarewicz (magdalena.lazarewicz@wum.edu.pl).

Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów
Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich